

Työsuojeluhallinnon vuosikertomus 2023

Sisällys

Johdon katsaus	3
Työsuojeluvalvonnan organisointi ja ohjaus.....	4
Työsuojeluviranomaisen toiminta 2023.....	5
Valtakunnallista ilmiöpohjaista valvontaa	6
Ilmiö: Työolot.....	7
Ilmiö: Pirstaloituva työelämä.....	9
Ilmiö: Psykososiaalinen kuormitus työssä	13
Muu valvonta.....	15
Toimivallan käyttö.....	19
Luvat ja ilmoitukset.....	19
Työsuojeluvalvonnan keinot kehittyvät.....	20
Työsuojeluviranomainen neuvoo ja ohjaa.....	21
Lainsäädäntö.....	23
Henkilöstö.....	24
Moniviranomaisyhteistyö ja kansainvälisyys	25
Liite 1: Työsuojeluvalvonta numeroina.....	28
Liite 2: Merenkulun valvonta	29
Liite 3: Alkutuotannon valvonta.....	30

Työsuojeluhallinnon vuosikertomus 2023

Julkaisija: Työsuojeluhallinto 2024

Työsuojeluhallinnon julkaisuja 2fin/2024

Vuosikertomuksen suunnittelu ja toteutus:

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden viestintä

Kannen kuva: Janne Varonen

ISBN: 978-952-479-378-0

ISSN: 2737-0879

Johdon katsaus

”Arvostamme asiakasta, rikastamme tietotaitoa, välitämme hyvinvoinnista ja olemme oikeudenmukaisia.”

Nämä ovat työsuojelun vastuualueiden viime syksynä määrittämät arvot.

Arvot kuvaavat minusta erinomaisesti asioita, joiden varaan meidän on hyvä rakentaa toimintaamme nyt ja tulevaisuudessa ja jotka toimivat vahvana pohjana työsuojeluvalvonnalle.

Työsuojeluhallinnon vuosi 2023 oli asetettujen tavoitteiden kannalta onnistunut. Tulostavoitteet saavutettiin ja useilla osa-alueilla ylitettiin. Koska tavoitteet on asetettu toimintamme vaikuttavuuden näkökulmasta, voimme olla varmoja, että työpaikkojen turvallisuus ja terveellisyys on parantunut ja että työsuojeluviranomaisen toiminta on edistänyt reilua työelämää.

Työsuojeluhallinto suunnittelee toimintansa hallituskauden mittaisilla runkosuunnitelmillä. Vuosi 2023 oli nelivuotiskauden 2020–2023 viimeinen. Siten viime vuoden tavoitteissa onnistuminen ilmensi osaltaan onnistunutta nelivuotiskautta. Erityisesti työsuojeluvalvonnan vaikuttavuuden tekeminen näkyväksi edistyi valvonnan suunnittelusta toteutukseen. Tarkastustoimintaa, viestintää ja muuta vaikuttamistoimintaa on kehitetty toisiaan tukevana kokonaisuutena.

Työsuojeluvalvontaa kehitettiin monella tapaa. Asiakkaiden kannalta näkyvää oli muun muassa sähköisen asiointipalvelun käynnistäminen, mikä sujuvoittaa sekä asiakkaiden että työsuojeluviranomaisen työtä. Myös työvalvonnan vaikuttavuuden kehittämiseksi jatkuu, ja olemme tunnistaneet mahdollisuuksia muun muassa tiedon paremmassa hyödyntämisessä ja moniviranomaistoiminnassa.

Vuonna 2023 suunniteltiin toiminnan raamit seuraavalle nelivuotiskaudelle 2024–2027. Jatkamme onnistuneen edellisen kauden työtä

Riitta Grönroos

Raimo Antila

*Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja tasa-arvo-osasto*

visiomme ”Tervettä työtä” mukaisesti.

Tulevina vuosina toimintaamme haastaa työsuojeluviranomaisen tiukka taloudellinen tilanne, jonka vuoksi resurssien suunnitteluun ja käyttöön on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tulevaisuudessa on odotettavissa myös rakenteellinen uudistuminen. Hallitusohjelman mukaisesti valtion aluehallinnon uudistaminen on käynnistynyt, ja työsuojelun kannalta siinä on olennaista uuden valtakunnallisen lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston valmistelu. Valmistelu tähtää toiminnan aloittamiseen vuoden 2026 alusta. Uskon työsuojeluhallinnon olevan valmis uuteen valtakunnalliseen virastoon sen aloittaessa, koska toimintaa on jo useita vuosia suunniteltu ja valvontahankkeita toteutettu yhtenäisesti.

Parhaat kiitokseni henkilöstölle onnistuneesta vuodesta 2023!

Työsuojeluvalvonnan organisointi ja ohjaus

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueita ohjaa sosiaali- ja terveysministeriö. Toiminta pohjautuu nelivuotiseen runkosuunnitelmaan, joka luo valtakunnalliset raamit valvonnan sisällölle sekä toiminnan kehittämiseksi.

Työsuojelun vastuualueet ovat toimivaltaisia työsuojelun valvontaviranomaisia alueellaan.

Toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä tehdään jatkuvaa yhteistyötä valtakunnallisesti. Valtakunnallisella suunnittelulla ja kehittämisellä varmistetaan toiminnan yhtenäisyys sekä käytettävissä olevien resurssien mahdollisimman tehokas hyödyntäminen.

Vuosi 2023 oli nelivuotiskauden 2020–2023 viimeinen. Työsuojeluvalvonnan visiona on vahvistaa turvallista, terveellistä ja reilua työtä monipuolisilla keinoilla toimintaympäristön muutoksiin reagoimalla ja toimintaa rohkeasti kehittämällä. Visiota kuvaa slogan ”Tervettä työtä”.

Strategisten tavoitteiden pohjalta määritellään tavoitteet nelivuotiskaudelle sekä kunkin vuoden toiminnalliset tulostavoitteet. Nelivuotiskaudella 2020–2023 painottui tavoite uudistua ja kehittää toimintaa. Toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä oleellista oli toimintaympäristön jatkuva arviointi ja tiedon tehokas hyödyntäminen.

Työsuojeluvalvontaan liittyvää kolmikantayhteistyötä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa tehdään alueellisissa työsuojelulautakunnissa sekä valtakunnallisessa työsuojeluneuvottelukunnassa.

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet:

- 1 Pohjois-Suomi
- 2 Länsi- ja Sisä-Suomi
- 3 Itä-Suomi
- 4 Lounais-Suomi
- 5 Etelä-Suomi

Nelivuotiskauden tavoitteet saavutettiin

Nelivuotiskaudella 2020–2023 työsuojelun vastuualueet ottivat valvonnan kohdentamisessa käyttöön ilmiöpohjaisuuden periaatteen. Ilmiöpohjaisuus kehittyi vuosi vuodelta, erityisesti kiinnitettiin huomiota valvonnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden edistämiseen ja keinojen monipuolistamiseen.

Valvonnan rinnalle vakiintui muu vaikuttamistoiminta eli sidosryhmätyö ja viestintä. Muulla vaikuttamisella tavoitetaan vuodessa kymmeniätuhansia osallistujia. Lisäksi Työsuojelu.fi-verkkopalvelulla on vuosittain noin 1,4 miljoonaa käyttäjää.

Jatkuvan kehittämisen ajatus oli nelivuotiskauden punainen lanka kaikissa työsuojeluviranomaisen toiminnissa. Näinä vuosina panostettiin siihen, että työsuojelulla on tarjota sekä asiakkaille että työntekijöille entistä toimivampia digitaalisia työkaluita. Kehittämisen kohteena oli myös valtakunnallinen johtamisjärjestelmä. Tämän työn tulokset ovat nyt jo selvästi näkyvissä. Tärkeää oli myös eri henkilöstöryhmien vertaisoppiminen.

Työsuojeluviranomaisen toiminta 2023

Työsuojeluviranomainen valvoo työsuojelua koskevien säädösten noudattamista. Tärkein valvontakeino on työsuojelutarkastus. Työsuojeluvalvontaa tehdään viranomaisen suunnitelmien perusteella tai asiakkaan aloitteesta.

Valvonnan lisäksi annamme ohjeita ja neuvoja työn terveyteen ja turvallisuuteen sekä työsuhteen ehtoihin liittyvissä kysymyksissä.

Tehtäviimme kuuluu selvittää vakavien työtapaturmien, ammattitautien ja työperäisten sairauksien syitä sekä toimia niiden ehkäisemiseksi. Lisäksi valvomme, että työssä käytettävät koneet, työvälineet, henkilönsuojaimet ja

Muuhun vaikuttamistoimintaan kiinnitettiin erityistä huomiota.

muut tekniset laitteet täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Käsitlemme myös lupahakemukset ja ilmoitukset sellaisista töistä, joiden tekemiselle lainsäädäntö asettaa rajoituksia tai ilmoitusvelvollisuuksia.

Tuemme valvonnan vaikuttavuutta muulla vaikuttamistoiminnalla, kuten monikanavaisella viestinnällä ja virtuaalisilla tilaisuuksilla.

Työsuojeluhallinnon vuosi pähkinänkuoressa

Valtakunnallista ilmiöpohjaista valvontaa

Vuonna 2023 työsuojeluviranomainen pääsi monen poikkeusvuoden jälkeen tekemään valvontaa työpaikoilla täysimääräisesti. Työsuojeluvalvontaa toteutettiin ensisijaisesti valtakunnallisesti työelämän ilmiöiden pohjalta. Ilmiöpohjainen valvonta kohdistui työoloihin, pirstaloituvaan työelämään ja psykososiaaliseen kuormitukseen työssä.

Tarkastukset kohdennettiin riskiperusteisesti eri tietolähteistä saatuja tietoja sekä aiempia valvontahavaintoja hyödyntäen. Tarkastusmäärätavoite ylitettiin. Myös asiakaskysyntään pystyttiin vastaamaan tavoiteajoissa.

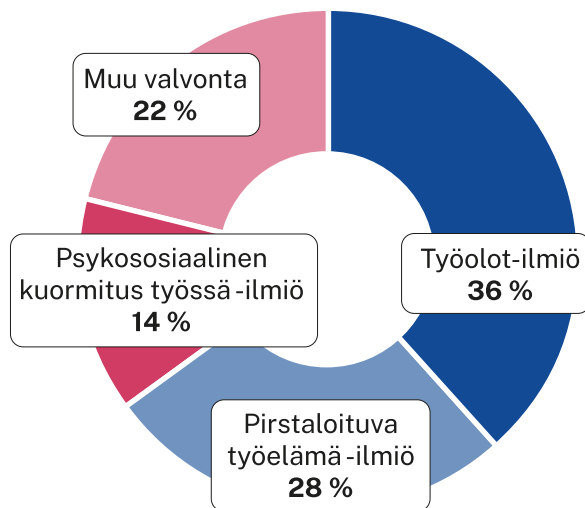
Vaikka koronavuodet olivat jääneet taakse, maailmanlaajuinen turvallisuus- ja taloustilanne koetteli Suomea. Talouden taantuma vaikutti laajasti ja erityisesti rakentaminen väheni huomattavasti. Työelämässä lisääntynyt niin sanottu kevytyrittäjyys näkyi työsuojeluvalvonnassa.

Muuta vaikuttamistoimintaa hyödynnettiin tiiviinä osana työsuojeluvalvontaa. Työpaikkojen turvallisuustyötä tuettiin muun muassa monikanavaisella viestinnällä, verkkoseminaareilla, messuilla ja muilla tilaisuuksilla.

Koko nelivuotiskauden ajan oli käynnissä työtoiminnan valtakunnallisuuden kehittämiseksi. Työsuojelun vastuualueiden vertaisoppimista jatkettiin. Vertaisoppimisessa kertyi valtava määrä hyviä käytäntöjä, kehittämisideoita ja ahaa-elämyksiä.

Toiminnan vaikuttavuutta parannettiin monin tavoin.

Valvonnan jakautuminen: ilmiö- ja muu valvonta

Janne Varonen

Ilmiö: Työolot

Vuonna 2023 työoloja valvottiin noin 9 300 tarkastuksella. Lähes kaikki tarkastukset tehtiin paikan päällä työpaikoilla.

Työolojen valvonnassa keskityttiin riskiperusteisesti työtapaturmien torjuntaan, kemiallisten ja biologisten tekijöiden sekä fyysisen kuormituksen hallintaan.

Työolojen valvonnassa keskeisiä ovat työpaikoilla tehtävät tarkastukset. Valvontaa tuettiin monipuolisella viestinnällä.

Työolot-ilmiön tarkastukset

Työtapaturmien torjunta: Tarkastuksilla käsiteltiin yleisiä tapaturmien hallintakäytäntöjä ja kunkin työpaikan erityisiä tapaturmavaaroja. Osalla tarkastuksista kiinnitettiin erityistä huomiota koneiden ja muiden työvälineiden tapaturmavaaroihin ja osalla putoamisvaaroihin.

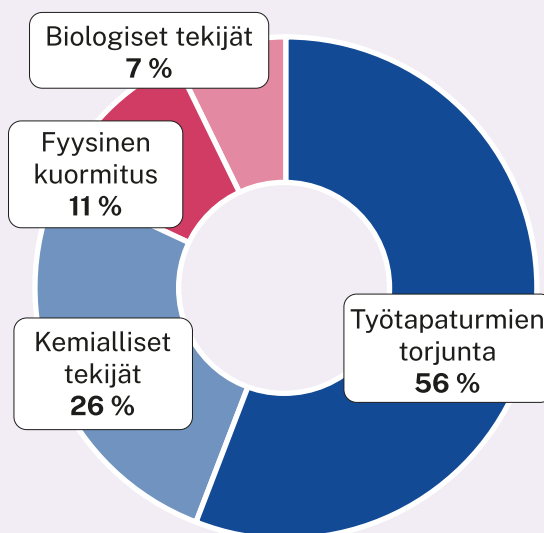
Valvonnan kohdentaminen onnistui, ja tarkastuksilla löydettiin työpaikat, joissa päästiin puuttumaan tapaturmavaaraa aiheuttaneisiin työoloihin. Pysyvän vaikutuksen aikaansaaminen on kuitenkin haastavaa, sillä monille työnantajille on annettu samantyyppisiä velvoitteita aiemminkin.

Kemialliset tekijät: Kemikaalialtistusta ja syöpävaaraa torjuttiin valvomalla kemiallisiin tekijöihin liittyviä menettelyjä työpaikoilla.

Tarkastuksilla pystyttiin vaikuttamaan työpaikkojen menettelytapoihin. Seurantatarkastuksilla havaittiin, että osa työnantajista oli ryhtynyt merkittäviin toimiin altistuksen vähentämiseksi. Osa työnantajista ei ollut kuitenkaan noudattanut annettuja velvoitteita, joten seurantatarkastuksia tarvitaan jatkossakin.

Fyysinen kuormitus: Fyysisen kuormituksen valvontaa kohdennettiin työpaikoille, joissa esiintyy eniten haitallista tuki- ja liikuntaelinten kuormitusta ja niistä johtuvia sairauksia. Valvontaa suunnattiin myös rakennusalan isoille toimijoille.

Tarkastukset lisäsivät tietoa työn fyysisen kuormituksen riskeistä ja niiden hallinnasta.

Eniten puutteita havaittiin työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa.

Biologiset tekijät: Biologisten tekijöiden valvontaa kohdistettiin riskiperusteisesti työpaikoille, joilla esiintyy biologisia tekijöitä. Biologisia tekijöitä arvioitiin myös sisäilmasto- ja ammattitautitutkinnan yhteydessä.

Valvonnassa havaittiin paljon puutteita. Biologisten vaarojen selvittämistä ei ollut tehty lainkaan tai se oli tehty puutteellisesti melkein kahdessa kolmasosassa tarkastetuista työpaikoista. Työterveyshuollon työpaikkaselvitykset puuttuivat tai olivat riittämättömiä noin puolessa tehdyistä tarkastuksista. Seurantatarkastuksilla havaittiin, että työnantajat tarkensivat toimintatapojaan saatuaan tietoa biologisten tekijöiden aiheuttamista riskeistä ja käynnistivät muun muassa vaarojen selvittämisen.

Mineraalipölyjen aiheuttamiin vaaroihin kiinnitettiin erityistä huomiota

Työsuojeluviranomainen kiinnitti vuonna 2023 erityistä huomiota kemiallisiin tekijöihin, jotka altistavat työperäisille sairauksille.

Työperäiset sairaudet aiheuttavat suurimman osan työperäisistä kuolemantapauksista Euroopassa. Mineraalipölyt, etenkin asbesti, ovat merkittävimmät altisteet, jotka aiheuttavat työperäisiä sairauksia.

Syöpäsairauden vaaroihin liittyvässä valvonnassa toteutettiin yli 1 000 tarkastusta, joissa kiinnitettiin huomiota erityisesti hengittyvän kiteisen piidioksidin (alveolijakeinen kvartsi), asbestin ja dieselpakokaasujen aiheuttamien vaarojen hallintaan.

Tarkastuksilla oli merkittävä vaikutus syöpäsairauden vaaran hallintaan liittyvän tiedon välittämisessä työpaikoille.

Lisäksi annetuilla velvoitteilla pystyttiin vaikuttamaan työpaikkojen menettelytapoihin muun muassa niin, että kemiallisten tekijöiden vaarojen hallinta sekä pölyhallinnan suunnittelu ja toteuttaminen paranivat ja henkilönsuojainten käyttö tehostui.

Suurin osa työperäisistä kuolemista aiheutuu altisteista.

Lintuinfluenssa vaati nopeaa reagointia

Työsuojeluviranomainen valvoi biologisten tekijöiden aiheuttamien vaarojen hallintaa laaja-alaisesti eri toimialoilla. Huomio kiinnittyi erityisesti lintuinfluenssaan, joka levisi kesällä 2023 turkistarhoille.

Lintuinfluenssa vaati nopeaa reagointia valvovilta viranomaisilta. Työsuojeluviranomainen, Työterveyslaitos, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Ruokavirasto sekä aluehallintoviraston läänineläinlääkärit tekivät poikkeuksellisen laajaa viranomaisyhteistyötä ja tarkastuksia turkistarhoille, joilla epäiltiin tai oli todettu lintuinfluenssaa. Työsuojeluvalvonnassa kiinnitettiin huomiota työntekijöiden suojautumiseen turkistarhoilla tehtävässä näytteenotto- ja eläinten lopetustyössä.

Viranomaisyhteistyö ja tietojen vaihto onnistui hyvin. Yhteistyöllä voitiin varmistaa esimerkiksi tarkastusten suuntaaminen ja oikea-aikaisuus.

Senior Labour Inspectors' Committee (SLIC)

Ilmiö: Pirstaloituva työelämä

Pirstaloituva työelämä -ilmiössä tehtiin noin 6 400 tarkastusta. Valvonnan tavoitteena oli vähentää työelämän ristiriitatilanteita ja työntekijöiden hyväksikäyttöä sekä torjua harmaata taloutta.

Valvontaa suunnattiin työsuhdeasioihin, ulkomaalaisen työvoiman käyttöön, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamiseen, vuokratyöhön sekä tilaajavastuulain noudattamiseen.

Valvonnassa korostuvat uudet työnteon muodot sekä heikossa työmarkkina-asemassa olevien oikeuksien varmistaminen.

Lainsäädäntö ja työsuojeluviranomaisen toimivalta mahdollistavat tehokkaat käytännöt tilaajavastuulain ja ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonnassa. Kesäkuussa 2023 voimaan tullut valvontalain muutos jämäköitti mahdollisuuksia puuttua alipalkkaukseen.

Pirstaloituva työelämä -ilmiön tarkastukset

Ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonta ja työntekijöiden lähettämiseen liittyvä valvonta:

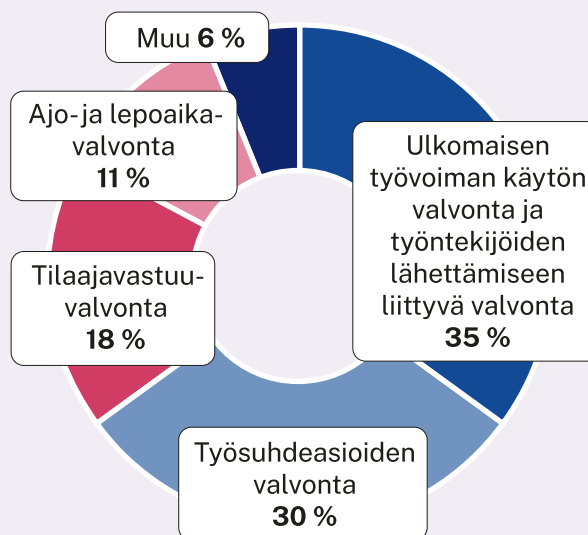
Valvontaa kohdennettiin ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteen vähimmäisehtojen valvontaan. Lisäksi valvottiin, että työnantaja on varmistanut ulkomaalaisten työntekijöidensä työnteko-oikeuden Suomessa. Tarkastuksista reilu 300 tehtiin yrityksiin, jotka lähettävät työntekijöitä Suomeen tai ovat lähettävien yritysten tilaajia Suomessa.

Työsuhdeasioiden valvonta: Valvonnalla varmistetaan, että työpaikoilla noudatetaan yleissitovan työehtosopimuksen määräyksiä erityisesti palkkauksessa. Lisäksi huomiota kiinnitettiin työsuhteen ehtojen lainmukaisuuteen ja työaikakirjanpitoon. Puutteita havaittiin erityisesti pienissä ja vakiintumattomissa työpaikoissa. Erityistä huomiota kiinnitettiin nuorten työntekijöiden työsuhteisiin.

Tilaajavastuuvälitysvalvonta: Tilaajavastuulaki velvoittaa työn tilaajan selvittämään, että hänen sopimuskumppaninsa on hoitanut lainmukaiset velvoitteensa. Tilaajavastuutarkastuksilla valvottiin selvitysvelvollisuuden noudattamista

alihankinta- ja vuokratyösopimuksissa. Valvonta-kohteiden valinnassa ja tarkastuksen tukena käytettiin aktiivisesti viranomaistietoa.

Ajo- ja lepoaikavalvonta: Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamista valvottiin kattavasti kuljetusalan erikokoisissa yrityksissä. Valvonnan tarkoituksena on turvata ammatti- ja liikenteen työntekijöiden suojelu, liikenneturvallisuus sekä tasapuolinen kilpailu Euroopan unionin alueella. Ajo- ja lepoaikojen noudattamisessa havaittiin aiempien vuosien tapaan paljon puutteita.

Katseet kohti alipalkkauksen valvontaa

Vuonna 2023 palkkaus otettiin entistä vahvemmin osaksi työsuhteen vähimmäisehtojen valvontaa. Kesäkuun alussa työsuojeluviranomaisen keinovalikoima parani, kun valvontalakiin lisättiin mahdollisuus antaa kehoitus vähäistä suuremmissa alipalkkaustilanteissa. Samassa yhteydessä työsuojeluviranomaiselle tuli velvollisuus ilmoittaa poliisille havaitsemistaan petos- ja kiskontaepäilyistä työelämässä.

Loppuvuoden 2023 aikana lähes 500 tarkastuksella havaittiin puutteita yleissitovan työehtosopimuksen palkkausmääräysten noudattamisessa. Palkkauksen valvontaa tiukennetaan entisestään tulevina vuosina.

Kevytyrittäjäyys on lisääntynyt työelämässä ja se näkyy työsuojeluvalvonnassa entistä enemmän.

Työsuojelu.fi-verkkopalveluun tehtiin sivu työsuhteen tunnusmerkeistä. Lisäksi kevytyrittäjäydestä tehtiin flaijeri kymmenellä eri kielellä ja aiheesta julkaistiin myös podcast.

Työsuojelua puhekielellä -podcast

Jakso
14

Palkkainfo: yleisökysymykset

Työsuojelu.fi
Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu

Palkkainfo-verkkoseminaari järjestettiin lokakuussa 2023. Työsuojelun juristit Tii Keltto ja Aki Eriksson keskustelivat verkkoseminaarin yleisökysymyksistä Työsuojelua puhekielellä -podcastissa.

Ulkomaisten työvoiman käytön valvonta nosti esiin puutteita palkkauksessa

Työsuojeluviranomainen teki vuonna 2023 yli 2 200 tarkastusta ulkomaalaista työvoimaa käyttäviin yrityksiin. Työsuhteen vähimmäisehdoissa, kuten palkkauksessa ja työaikojen noudattamisessa havaittiin paljon puutteita. Palkkauksessa oli puutteita lähes puolella niistä tarkastuksista, joissa tätä asiaa arvioitiin. Usein kyse oli siitä, että peruspalkka oli liian pieni tai erilaisia lisä ei maksettu tai ne olivat liian pienet. Myös työaika-asiakirjoissa oli paljon puutteita.

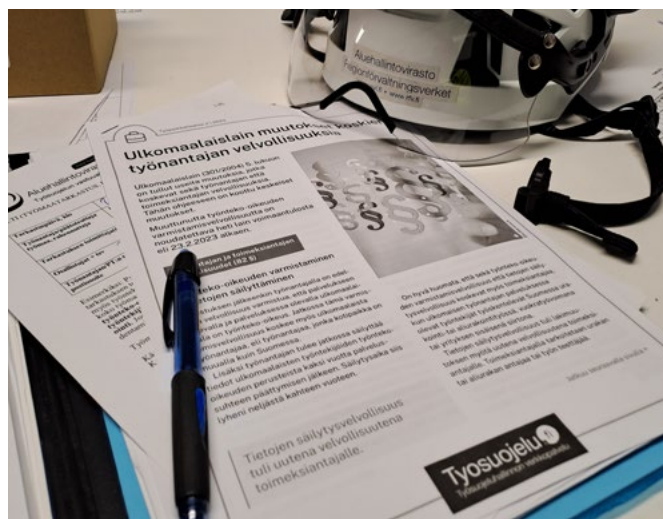
Tarkastuksilla arvioitiin myös, ovatko työnantajat varmistuneet ulkomaalaisten työntekijöidensä työnteko-oikeudesta Suomessa. Työnteko-oikeutta koskevista tarkastuksista noin joka kymmenennellä kohdattiin vähintään yksi ulkomaalainen työntekijä, jolla ei ollut oikeutta tehdä kyseistä työtä Suomessa.

Niin kutsuttua marjalakia valvottiin nyt kolmatta vuotta. Käytännössä kaikilla kerääjien tukikohtiin tehdyillä tarkastuksilla havaittiin puutteita marjalain noudattamisessa, ja annettujen velvoitteiden määrä oli huomattava.

Valvonnassa tuli yhä useammin vastaan tilanteita, joissa työsuhte oli naamioitu yrittäjätyöksi tai niin sanotuksi kevytyrittäjätyöksi. Ilmiö näkyi aiemmin erityisesti rakennus- ja palvelualoilla, mutta se on laajentunut myös teollisuuteen ja metsäalalle.

Työsuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa, että ulkomaalaisilla työntekijöillä on tarvittava työnteko-oikeus ja että työntekijöille maksetaan vähintään vähimmäispalkka ja palkan päälle kuuluvat lisät. Työperäistä hyväksikäyttöä pyritään ehkäisemään myös viestinnällä ja tiiviillä sidosryhmäyhteistyöllä.

Viranomaisyhteistyö tehostaa valvontaa. Vuonna 2023 yhteistarkastuksia tehtiin yli 500. Lisäksi sadoilla tarkastuksilla hyödynnettiin muilta viranomaisilta saatuja tietoja.

Janne Varonen

Laiminlyöntimaksuja lähettävälle yrityksille aiempaa enemmän

Noin 330 tarkastusta tehtiin yrityksiin, jotka lähettävät työntekijöitä Suomeen tai ovat lähettävien yritysten tilaajina toimivia sopimuskumppaneita Suomessa. Pilottina valvottiin myös tieliikenteen alihankkijoita, jotka lähettävät kuljettajia Suomeen. Suurin osa tarkastuksista suuntautui rakentamiseen ja teollisuuteen.

Lähettävälle työnantajalle annettiin eniten toimintaohjeita ilmoitusvelvollisuudessa havaituista puutteista. Paljon puutteita havaittiin myös palkkauksessa, työaikakirjanpidossa sekä työsuhteen ehdoissa.

Tietystä laiminlyönnistä työsuojeluviranomainen voi määrätä lähettävälle yritykselle laiminlyöntimaksun. Laiminlyöntimaksuja määrättiin huomattavasti enemmän kuin aiempina vuosina: 70 tapauksessa yhteensä 340 000 euron edestä. Eniten laiminlyöntimaksuja määrättiin ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastualue toimii lähetettyjen työntekijöiden yhteysviranomaisena Suomessa. Vuonna 2023 yhteysviranomaisen vastasi asiakkaiden yhteydenottoihin 386 kertaa.

Shutterstock

Kevytyrittäjäyys näkyi myös tilaajavastuulain valvonnassa

Vuonna 2023 tehtiin lähes 1400 tilaajavastuutarkastusta. Valvontakohteiden valinnassa ja tarkastuksen tukena käytettiin aktiivisesti viranomaistietoa: 36 prosenttia valvontakohteista valittiin eri viranomaistietolähteiden avulla. Yhteistarkastuksia muiden viranomaisten kanssa tehtiin noin 170, mikä on enemmän kuin aiempina vuosina.

Niin sanottu kevytyrittäjäyys näyttäytyi myös tilaajavastuuvalvonnassa aiempia vuosia selkeämmin. Laiminlyöntimaksupäätöksiä määrättiin aiempaa enemmän tilaajille, jotka käyttivät sopimuskumppaneina kevytyrittäjiä.

Tilaajavastuuvalvonnan vaikuttavuutta arvioitiin analysoimalla valvonnan maantieteellistä kattavuutta, viranomaistiedon hyödyntämistä, uusien ja aiemmin tarkastamattomien yritysten tarkastamista sekä aiempien tarkastusten muutosvaikutuksia.

Arviointi osoitti, että tilaajavastuuvalvonnalla on vaikutusta ja aiemmin tarkastetut tilaajat ovat selkeästi muuttaneet toimintatapojaan. Pidemmän aikavälin tarkastelussa havaittiin, että tilaajat noudattavat selvitysvelvollisuuttaan aiempaa paremmin ja tietoisuus tilaajavastuulain velvoitteista on lisääntynyt.

Ajo- ja lepoaikojen noudattamisessa on parannettavaa

Ajo- ja lepoaikoja koskevat määräykset ovat yhdenmukaisia koko Euroopan unionissa ja Euroopan talousalueella. Suomessa kuljetusyrityksiä valvotaan moniviranomaisyhteistyössä. Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet hoitavat yritysvälön, tienvarsivalvonnasta huolehtivat poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaiset. Valvonnan tulokset raportoidaan EU:lle.

Työsuojeluviranomainen tarkasti vuonna 2023 yhteensä 589 maanteiden henkilö- ja tavaraliikenteen kuljetusyritystä eri puolella Suomea. Tarkastettuja kuljettajia oli 4 651 ja tarkastettuja kuljettajatyöpäiviä kertyi yhteensä noin 321 000.

Ajo- ja lepoaikarikkomuksia havaittiin kolmella neljästä tarkastetuista kuljetusyrityksistä. Eniten laiminlyötiin kuljettajien taukoja. Ajopiiriturien vakavaa väärinkäyttöä havaittiin lähes joka toisessa tarkastetussa yrityksessä.

Havaittujen rikkomusten perusteella työsuojelutarkastajat antoivat viranomaisohjausta kuljetusyrityksille. Merkittävimmät tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomukset ilmoitettiin poliisille sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille. Laiminlyöntien kokonaismäärissä ei ole tapahtunut kehitystä parempaan suuntaan viime vuosina.

Ilmiö: Psykososiaalinen kuormitus työssä

Psykososiaalinen kuormitus työssä -ilmiössä tehtiin noin 3 400 tarkastusta.

Psykososiaalista kuormitusta esiintyy kaikilla toimialoilla. Esimerkiksi työelämän kognitiiviset vaatimukset ovat kasvaneet, mikä voi aiheuttaa haasteita työntekijän tiedonkäsittelykyvyille

Työstä aiheutuva haitallinen psykososiaalinen kuormitus on huomattava riski työntekijän terveydelle, työssä jaksamiselle ja työpaikan

turvallisuudelle. Sairauspoissaolot mielen-terveysystistä kasvoivat Suomessa ennätyslukemiin vuonna 2023.

Vuonna 2023 työsuojeluvalvontaa ja muuta vaikuttamistoimintaa suunnattiin laaja-alaisesti eri toimialoille. Työnantajia ohjattiin tunnistamaan, vähentämään, hallitsemaan ja ennaltaehkäisemään haitallista psykososiaalista kuormitusta työssä.

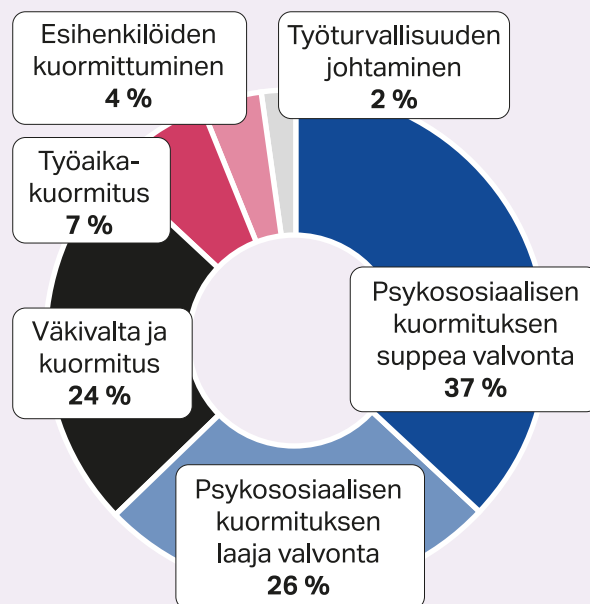
Psykososiaalinen kuormitus työssä -ilmiön tarkastukset

Suppea valvonta: Psykososiaalisen kuormituksen suppeassa valvonnassa keskityttiin psykososiaalisten kuormitustekijöiden tunnistamiseen ja niistä aiheutuvien vaarojen arviointiin. Eniten puutteita havaittiin työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa, työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä ja työterveyshuollon järjestämisessä.

Laaja valvonta: Huomion kohteena olivat psykososiaalisten kuormitustekijöiden tunnistamisen ja niistä aiheutuvien vaarojen arvioinnin lisäksi kuormitustekijöiden vähentäminen. Eniten puutteita havaittiin työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa, psykososiaalisessa kuormituksessa sekä työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä.

Väkivalta ja työn kuormittavuus: Tarkastuksia suunnattiin muun muassa terveys- ja sosiaalipalveluihin sekä kaupan alalle, majoitus- ja ravitsemusalalle sekä julkiseen hallintoon. Eniten puutteita havaittiin väkivallan uhan hallinnassa, työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä sekä työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa.

Työaikakuormitus: Valvontaa kohdennettiin työpaikkoihin, joissa tehdään esimerkiksi vuorotyötä, jaksotyötä tai yötyötä. Tarkastuksilla varmistettiin, että työpaikoilla tunnistetaan työaikoihin liittyvät psykososiaaliset kuormitustekijät ja

osataan hallita ja vähentää niiden aiheuttamaa kuormittumista. Eniten puutteita oli työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa, psykososiaalisessa kuormituksessa sekä työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä.

Esihenkilöiden kuormittuminen: Esihenkilöiden psykososiaalisen kuormituksen tunnistamista ja hallintaa valvottiin laajalla valvontaotteella. Eniten puutteita havaittiin työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä sekä työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa.

Työturvallisuuden johtaminen: Valvonta kohdentui yksittäisen työpaikan sijaan koko organisaation hallintajärjestelmiin ja toimintakäytäntöihin.

Esihenkilöiden kuormituksen valvonta sai hyvän vastaanoton

Työsuojeluvalvonnassa kiinnitettiin huomiota esihenkilöiden psykososiaaliseen kuormitukseen työssä. Tavoitteena oli varmistaa, että työnantajat tunnistavat työpaikkansa lähiesihenkilöiden ja tulosvastuullisten tahojen psykososiaaliset kuormitustekijät ja että työnantajat osaavat hallita ja ennaltaehkäistä niitä. On myös tärkeää osata tunnistaa työterveyshuollon asiantuntijarooli kuormitusasioissa.

Esihenkilötyöhön liittyvä psykososiaalinen kuormitus jää usein työpaikalla huomioimatta. Nyt valvonnassa keskityttiin nimenomaan esihenkilöihin ja esihenkilötyön kuormituksen hallintaan ja ennaltaehkäisyyn. Tarkastusten kohteena olivat julkisen hallinnon, sosiaali- ja terveystalouden, kaupan alan sekä rakennusalan esihenkilötyö. Valvonta sai hyvän vastaanoton.

Esihenkilötyöhön liittyvä psykososiaalinen kuormitus jää usein työpaikalla huomioimatta.

Työn psykososiaaliset kuormitustekijät -kysely on vakiinnuttanut paikkansa osana valvontaa. Myös työpaikat ovat ottaneet kyselyn käyttöön omissa työsuojelutoiminnassaan.

Huomio työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin

Työturvallisuuslakiin tuli kesäkuun 2023 alussa muutoksia, joilla tarkennettiin työnantajan yleistä velvollisuutta huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä, työnantajan velvollisuutta selvittää ja arvioida työn vaarat sekä työnantajan velvollisuutta antaa työntekijöille opetusta ja ohjausta.

Työnantajan tulee ottaa huomioon, että ihmisillä on erilaiset edellytykset suoriutua työssä ja ne voivat vaihdella työuran eri vaiheissa. Työtä ja työolosuhteita voi olla tarpeen mukauttaa esimerkiksi yksilöllisten ikämuutosten myötä. Tavoitteena on muun muassa edistää 55 vuotta täyttäneiden työssä jaksamista ja vähentää ennenaikaista eläkkeelle siirtymistä.

Työsuojelu.fi
Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu

Työn haitallisista psykososiaalisista kuormitustekijöistä muistutettiin sosiaalisessa mediassa esimerkiksi sarjakuvan keinoin.

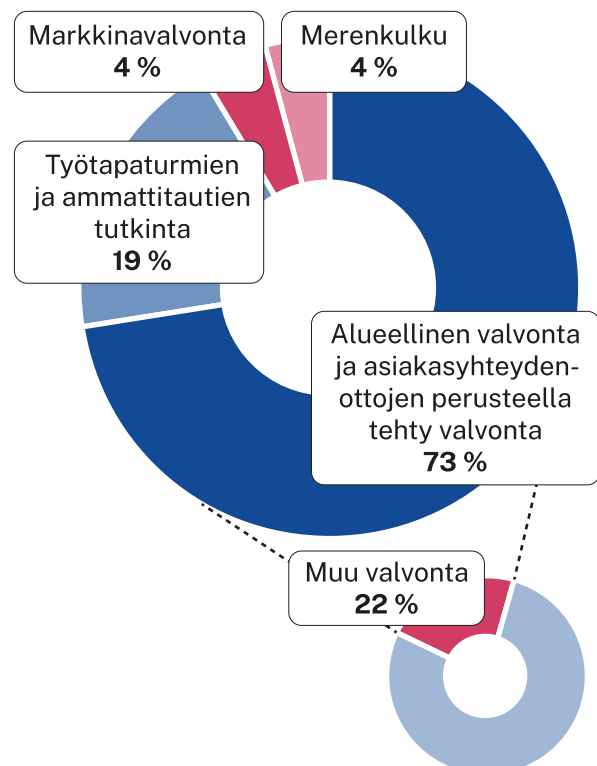
Miika Rautiainen

Muu valvonta

Työsuojeluvalvonnasta 78 prosenttia tehtiin ilmiöpohjaisesti valtakunnallisissa hankkeissa. Muun valvonnan osuus oli 22 prosenttia.

Työsuojeluviranomainen teki asiakasyhteydenottojen perusteella työtapaturmien ja ammattitautien tutkintaa, työhyvinvointiin liittyvää valvontaa sekä muuta asiakasaloitteista valvontaa.

Lisäksi ilmiöpohjaisen valvonnan ulkopuolella tehtiin yhdenvertaisuuslain valvontaa, koneiden ja henkilösuojainten markkinavalvontaa, merenkulun valvontaa sekä vastuualuekohtaisia alueellisen valvontakentän erityispiirteistä johtuvia valvontahankkeita.

Vähemmistöjen syrjinnästä osa jää yhä piiloon

Työsuojeluviranomainen valvoo yhdenvertaisuuden edistämistä ja syrjinnän kieltoa työelämässä sekä asiakasyhteydenottojen perusteella että viranomaisaloitteisesti.

Osa työelämän syrjinnästä jää piiloon, koska eri vähemmistöryhmillä voi olla korkea kynnyks ottaa yhteyttä viranomaiseen ja ilmoittaa kokemastaan syrjinnästä.

Vammaisten henkilöiden syrjintään tai seksuaalisen suuntautumisen vuoksi koettuun syrjintään liittyviä yhteydenottoja tulee varsin vähän, joten niihin liittyviä tarkastuksia on myös tehty vähän.

Vuonna 2023 työsuojeluviranomainen sai noin 520 työsyryntään liittyvää yhteydenottoa. Useimmiten yhteydenottaja kysyi neuvoja asian käsittelyyn työpaikalla tai halusi keskustella siitä, onko hänen tapauksessaan kyse syrjinnästä. Syrjintää epäilevät saavat työsuojeluviranomaisen puhelinneuvonnasta ohjausta ja neuvontaa asiassaan sekä ohjeita mahdollisen valvontapyyntöön tekemiseen.

Työsuojeluviranomainen käsitteli noin 170 valvontapyyntöä, jotka liittyivät yksittäisen työntekijän tai työnhakijan kokemaan syrjintään. Pyyntöjen perusteella tehtiin 101 tarkastusta. Tarkastuksista noin neljänneksessä katsottiin, että työnantaja oli toiminut syrjinnän kiellon vastaisesti. Eniten velvoitteita annettiin muun henkilöön liittyvän syyn ja toiseksi eniten terveydentilan perusteella. Velvoitteista yli puolet liittyi työsuhteen päättymiseen.

Ulkomaisen työvoiman käyttöön liittyen syrjinnän kieltoa valvottiin noin tuhannella tarkastuksella. Yleisimmin syrjintää alkuperän, kielen tai kansalaisuuden perusteella havaittiin palkkauksessa. Suomeen työntekijöitä lähettävien ulkomaisten yritysten tarkastuksissa syrjintää havaittiin selvästi enemmän kuin vuonna 2022.

TYÖELÄMÄN RASISMILLE

Työsuojeluviranomainen seuraa oma-aloitteisesti työpaikkailmoittelua ja puuttuu havaitsemaansa syrjintään työpaikkailmoituksissa. Vuonna 2023 työsuojeluviranomainen teki 11 tarkastusta syrjivästä työpaikkailmoittelusta.

Työsuojeluviranomainen valvoo työnantajan velvollisuutta edistää yhdenvertaisuutta työelämässä. Tätä velvollisuutta valvottiin 123 tarkastuksella, joista noin 70 prosentissa havaittiin epäkohtia.

Myös muita epäkohtia

Syrjinnän kiellon valvonnan yhteydessä työsuojeluviranomainen valvoo myös muilta osin työelämän lainsäädännön noudattamista ja puuttuu esille tuleviin muihin työolainsäädännön epäkohtiin. Syrjintäepäilyä koskevista, asiakasyhteydenoton perusteella tehdyissä tarkastuksissa havaittiin työnantajien toiminnassa useita muita puutteita, joista annettiin työnantajille velvoitteita. Vuonna 2023 syrjintäasian yhteydessä muista työolainsäädännön epäkohdista annettiin yhteensä 62 velvoitetta.

Noin 2 200 häirintään ja työssä kuormittumiseen liittyvää yhteydenottoa

Työsuojeluviranomainen sai vuonna 2023 noin 2 200 häirintään ja työssä kuormittumiseen liittyvää yhteydenottoa. Seksuaalista häirintää koskevia yhteydenottoja alettiin tilastoida erikseen maaliskuun lopussa 2023. Yhteydenottoja tuli loppuvuoden aikana noin 40, joten todellisuudessa seksuaalisesta häirinnästä otettiin vuoden aikana yhteyttä työsuojeluviranomaiseen tätä useammin.

Häirintään liittyen 234 tapauksessa työntekijä teki kirjallisen valvontapyynnön, jonka perusteella tarkastaja arvioi, voiko asiassa ryhtyä valvontatoimenpiteisiin. Muutama valvontapyynnöistä liittyi seksuaaliseen häirintään. Kuormittumiseen liittyviä valvontapyyntöjä tehtiin 44. Useassa tapauksessa oli kyse sekä häirinnästä että kuormittumisesta.

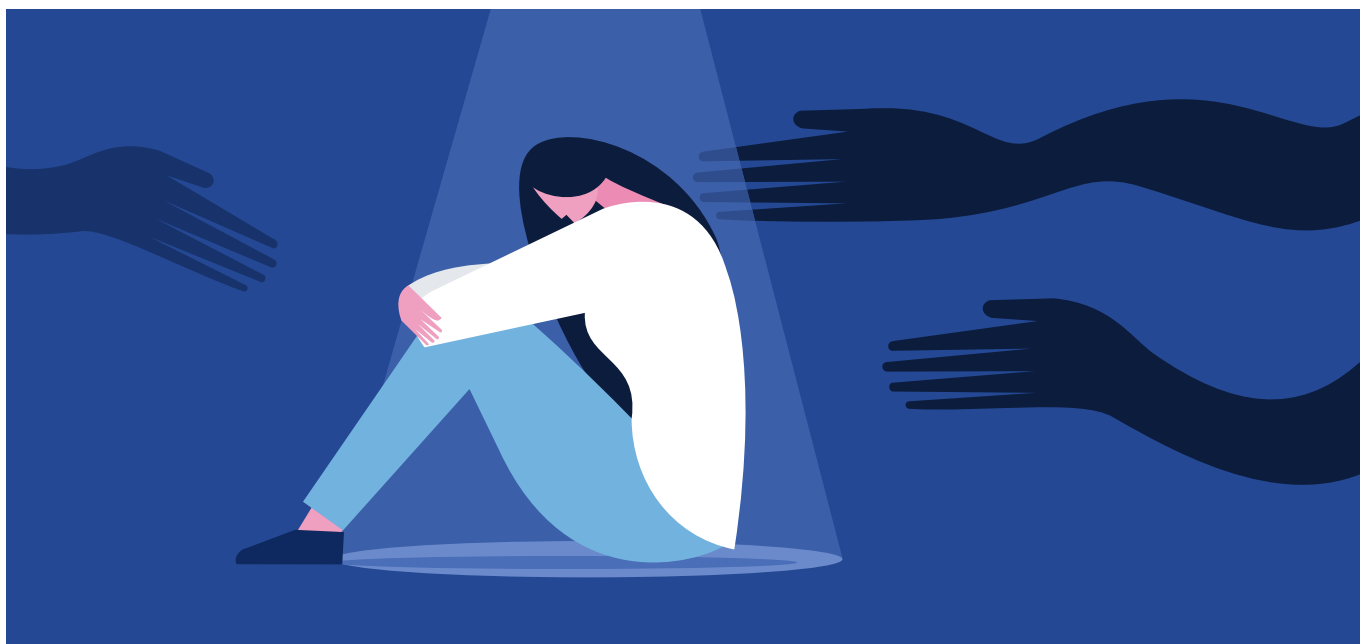
Häirintään liittyvien valvontapyyntöjen perusteella tehtiin 76 tarkastusta. Tarkastuksissa valvottiin erityisesti sitä, oliko työnantaja ryhtynyt toimenpiteisiin häirinnän lopettamiseksi saa-

tuaan tiedon työntekijän kokemasta terveyttä vaarantavasta häirinnästä. Noin 40 prosentissa tarkastuksista havaittiin, ettei työnantaja ollut noudattanut työturvallisuuslain mukaisia velvollisuuksiaan.

Kuormittumiseen liittyvien valvontapyyntöjen perusteella tehtiin 41 tarkastusta. Tarkastuksissa valvottiin erityisesti sitä, oliko työnantaja ryhtynyt toimiin työn kuormitustekijöiden selvittämiseksi sekä vaaran välttämiseksi ja vähentämiseksi sen jälkeen, kun hän oli saanut tiedon työntekijän terveyttä vaarantavasta kuormittumisesta työssä. Noin 40 prosentissa tarkastuksista havaittiin, ettei työnantaja ollut noudattanut lakisääteisiä velvollisuuksiaan.

Työsuojeluviranomainen teki neljä häirintään ja kuormittumiseen liittyvää esitutkintailmoitusta epäilystä työturvallisuusrikoksesta.

Työsuojeluviranomainen valvoo myös viranomaisaloitteisesti työpaikkatarkastusten yhteydessä, noudattaako työnantaja häirintään ja työn psykososiaalisen kuormituksen hallintaan liittyviä velvollisuuksiaan. Tällöin ei käsitellä yksittäisen työntekijän asiaa, vaan keskitytään koko työyhteisön toimintaan.

Työssä käytettäviä välineitä tarkastetaan markkinavalvonnan keinoin

Työsuojeluviranomaiset valvovat työkäyttöön tarkoitettuja koneita, laitteita ja henkilösuojaimia. Valvonta kohdistuu yleensä valmistajaan, maahantuojaan tai myyjään. Valvonnan tavoitteena on varmistaa työssä käytettävien välineiden turvallisuus.

Työsuojelun vastuualue selvittää tuotteiden vaatimustenmukaisuutta niin pitkälle kuin mahdollista. Tarvittaessa asia siirretään sosiaali- ja terveysministeriöön, joka tekee päätökset teknisten laitteiden markkinoilta poistamisesta tai markkinoille luovuttamisen rajoittamisesta.

Vuonna 2023 työsuojelun vastuualueet tekivät noin 240 markkinavalvontatarkastusta, jotka koskivat henkilösuojaimia ja koneita.

Henkilösuojainten markkinavalvonnassa tarkastettiin maataloudessa, metsätaloudessa, kuumatyössä, laboratoriotyössä ja rakennustyössä käytettäviä tyypillisiä henkilösuojaimia. Val-

vonta kohdistettiin ensisijaisesti verkkokauppoihin. Tarkastetuissa henkilösuojaimissa todettiin vain vähän puutteita. Määrällisesti eniten puutteita oli hengityksensuojaimissa.

Työssä käytettävien koneiden valvontaa kohdennettiin rakennuskoneisiin ja tyyppitarkastettaviin koneisiin. Rakennuskoneiden valvonnassa tarkastettiin nostoapuvälineitä ja -taljoja. Tyyppitarkastettavista koneista valvottiin esimerkiksi nivelakseleiden ja puristimien turvallisuutta. Lisäksi valvontaa kohdistettiin kotimaisiin koneiden valmistajiin ja tehtiin koneiden riskiperusteista nettivalvontaa. Tavoitteena oli etsiä koneita myyviä yrityksiä internetistä ja jos yritys markkinoi merkittäviä riskejä aiheuttavia koneita, valvoa, että koneet olivat vaatimustenmukaisia ja turvallisia.

Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvosasto sai vuoden aikana päätökseen yhteensä 28 markkinavalvontatapausta, joista 16 tapauksessa kiellettiin tuotteiden luovuttaminen markkinoille tai käyttöön. Kieltopäätöksistä kaksi koski koneita ja loput henkilösuojaimia. Osa päätöksistä koski useita tuotteita.

Toimivallan käyttö

Työsuojeluviranomainen valvoo työsuojelusäädösten noudattamista. Tärkeimmät työsuojelua koskevat lait ovat työturvallisuuslaki, työsopimuslaki, työaikalaki, työterveyshuoltolaki sekä laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta. Kaikkiaan työsuojeluviranomainen valvoo yli sadan säädöksen noudattamista.

Valvonnan keinot vaihtelevat motivoinnista ja neuvonnasta pakkokeinojen käyttöön. Toimintaohjeen työsuojelutarkastaja voi antaa kaikista työsuojeluviranomaisen valvottavaksi kuuluvista asioista. Kehotus ja sitä mahdollisesti seuraava velvoittava päätös sen sijaan voidaan antaa vain tietyissä, laissa säädetyissä asioissa. Vuonna 2023 työsuojelutarkastajat antoivat lähes 45 000 toimintaohjetta tarkastetuille työpaikoille. Kehotuksia työsuojelutarkastajat antoivat tarkastuksilla noin 6300.

Työsuojeluviranomainen voi velvoittaa työnantajaa ja muita asianosaisia poistamaan säännösten vastaisen olotilan. Tällöin työpaikalle annetaan velvoittava päätös ja sen toteuttamiseksi asetetaan määräaika. Näitä annettiin kertomusvuonna 222.

Työsuojeluviranomainen voi tehdä myös päätöksen, jolla kielletään vaaraa aiheuttavan koneen, työvälineen tai muun teknisen laitteen tai työmenetelmän käyttäminen tai työnteon jatkaminen, jos näistä aiheutuu hengen tai terveyden menettämisen vaara. Tällöin on kyseessä käyttökielto. Käyttökieltoja annettiin kertomusvuonna 31.

Tilaajavastuulain valvonnassa tehtiin 84 laiminlyöntimaksupäätöstä. Lähetettyihin työntekijöihin liittyviä laiminlyöntimaksupäätöksiä tehtiin 70.

Vuonna 2023 työsuojeluviranomaiset tekivät yhteensä 503 tutkintapyyntöä poliisille. Lausuntoja poliisille ja syyttäjäviranomaisille annettiin 711. Lausunnoista 566 koski työturvallisuusrikosta tai -rikkomusta.

Luvat ja ilmoitukset

Lainsäädäntö rajoittaa tiettyjen töiden tekemistä ja teettämistä. Joitakin töitä on mahdollista tehdä työsuojeluviranomaisen myöntämällä luvalla. Lisäksi joistakin asioista on tehtävä ilmoitus työsuojeluviranomaiselle.

Vuonna 2023 työsuojeluviranomainen käsiteli noin 900 lupaa ja vastaanotti yli 44 100 ilmoitusta.

Lähes puolet ilmoituksista oli ilmoituksia työntekijöiden lähettämistä Suomeen: työsuojeluviranomainen vastaanotti yli 20 000 ilmoitusta 51 eri maasta. Eniten ilmoituksia tuli Virossa, Saksasta ja Liettuasta.

Työsuojeluviranomaisen käsittelemät luvat

Panostajan pätevyyskirja	338
Nuoriin työntekijöihin liittyvä poikkeuslupa	303
Poikkeuslupa nosturin kuljettajan pätevyydestä	125
Asbestipurkutyoilupa	78
Työaikalakiin liittyvä poikkeuslupa	46
Rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevyys	1

Työsuojeluviranomaiselle tehdyt ilmoitukset

Ilmoitus työntekijöiden lähettamisestä	20 473
Asbestityön ennakkoilmoitus	10 072
Rakennustyön ennakkoilmoitus	5 878
Ilmoitus nuorten työntekijöiden käyttämisestä vaaralliseen työhön	4 516
Ammattitauti-ilmoitus	1 712
Ilmoitus vakavasta työtapaturmasta	1 401
Ennakkoilmoitus luonnontuotteiden kerääjien tukikohdasta	50
Hätätyöilmoitus	25
Ilmoitus vaarallisten biologisten tekijöiden käyttöönotosta	16

Työsuojeluvalvonnan keinot kehittyvät

Vuonna 2023 työsuojeluviranomainen jatkoi asiakkaille suunnattujen palveluiden kehittämistä. Sähköisen asioinnin mahdollisuuksia laajennettiin kehittämällä työsuojelun asiointipalveluun uusia toiminnallisuksia. Työnantajat voivat esimerkiksi hoitaa asiointipalvelussa tarkastuksella määrättyjä velvoitteita. Työntekijät voivat tehdä valvontapyyntöjä työsuhdeasioissa, kuten saamatta jääneessä työtodistuksessa. Lisäksi panostajien pätevyyskirjojen käsittelyyn ja rekisteröintiin rakennettiin uutta järjestelmää.

Kehitystyö kohdistui myös työsuojeluviranomaisen oman toiminnan tehostamiseen. Vaikutavuutta parannettiin monin tavoin ja valtakunnallista yhtenäisyyttä edistettiin. Muun muassa raporttien tuottamista automatisoitiin, jolloin tiedon analysoinnille ja tiedolla johtamiselle vapautuu aikaa.

Digitalisaation kehitys ja käytettävissä olevan tiedon määrän kasvu mahdollistavat valvonnan ja palveluiden kehittämisen.

Käytettävissä olevan tiedon hyödyntämismahdollisuuksia valvonnassa parannettiin ja uusien tietolähteiden tunnistamista kehitettiin. Eri tahojen tuottamaa tietoa yhdistämällä voidaan muodostaa tarkempi käsitys valvontakohteista. Datapohjaa laajennettiin uusiin tietoa-aineistoihin, joiden kautta työsuojeluvalvonnan kohdentamista pystyttiin suunnittelemaan entistä kattavammin.

The screenshot shows the digital service portal of the Finnish Work Safety Administration (Aluehallintovirasto Työsuojelu). The page includes a search bar with the text "Tervetuloa työsuojelun asiointipalveluun" and "Hae palvelusta...". Navigation links include "Koti", "Omat asiani", "Tietämyskanta", and "Suomeksi". A user profile is shown as "Testifirma Oy AB". The main content area features several service buttons: "Ilmoita tekemistäsi korjauksista", "Vastaa selvityspyyntöön", "Arvioi työympäristösi turvallisuus", "Omat asiani", and "Tietämyskanta". A "Lisää tietoa" section lists "Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu", "Tapaturmatutka / TTK", and "Työturvallisuustutka / TTK".

Työsuojelun asiointipalvelussa otettiin vuonna 2023 käyttöön ominaisuus, jonka kautta työnantaja voi vastata viranomaisaloitteeseen asiakirjatarkastukseen liittyvään kirjalliseen selvityspyyntöön.

Työsuojeluviranomainen neuvoo ja ohjaa

Neuvonta ja ohjaus ovat merkittävä osa työsuojeluviranomaisen toimintaa. Tavoitteena on tukea ja edistää työpaikkojen omaehtoista työsuojelutyötä.

Kaksi merkittävintä neuvonta- ja ohjauskanavaa ovat verkkopalvelu Tyosuojelu.fi ja valtakunnallinen puhelinneuvonta.

Verkkopalvelu Tyosuojelu.fi

Työsuojeluhallinnon Tyosuojelu.fi-verkkopalvelulla oli vuonna 2023 noin 1,4 miljoonaa käyttäjää ja 4,8 miljoonaa sivun katselua. Suosituimmat sivut käsittelivät aiempien vuosien tapaan työsuhdeasioita, kuten vuosilomaa ja lomautusta.

Verkkopalvelun englanninkielisten sivujen katselumäärät olivat yli seitsemän prosenttia katselujen kokonaismäärästä ja ruotsinkielisten sivujen noin kolme prosenttia kokonaismäärästä.

Puhelinneuvonta

Puhelinneuvonnassa päivystävät asiantuntijat ovat työsuojelutarkastajia, jotka neuvovat ja ohjaavat sekä työnantajia että työntekijöitä. Puhelinneuvonta on jaettu neljään aihepiiriin:

- työsuhdeasiat
- yleiset työympäristöasiat
- rakennusalan työympäristöasiat
- epäasialliseen kohteluun, häirintään, syrjintään ja psykososiaaliseen kuormittumiseen keskittyvät työhyvinvointiasiat.

Puhelinneuvonnassa vastattiin noin 17 500 soittoon. Noin 60 prosenttia puheluista käsitteli työsuhdeasioita.

Tyosuojelu.fi top 5 vuonna 2023

1. Etusivu
2. Vuosiloma
3. Lomapäivien määrä
4. Opintovapaa
5. Lomautus

Tyosuojelu.fi:tä käytetään yhä useammin mobiililaitteilla.

Puhelinneuvonnassa vastatut puhelut vuonna 2023

Työsuhde	10 395
Työympäristö	2 941
Rakennusala	1 322
Työhyvinvointi	2 452
Yhteensä	17 531*

* Sisältää englanninkieliset puhelut (421 kpl), joita ei jaotella aiheen mukaan.

Valvomme ja viestimme

Viestintä on osa työsuojeluviranomaisten muuta vaikuttamistoimintaa. Viestimme työsuojeluviranomaisten valvomien lakien tulkinnoista, valvontahavainnoista ja työpaikoilla havaituista kehityskuluista. Viestinnän tärkein tehtävä on tukea työpaikkojen omaa työsuojelutyötä.

Viestinnän peruskivi on työsuojeluhallinnon verkkopalvelu Työsuojelu.fi, joka kokoaa vähintään linkkeinä yhteen paikkaan käytännössä koko laajan viestintäkanaviemme kirjon. Työsuojelu.fi:n vuotuinen kävijämäärä on noin 1,4 miljoonaa kävijää.

Verkkopalvelun ohella käytämme monipuolisesti eri viestintäkanavia, jotta tavoitamme mahdollisimman kattavasti erilaiset asiakasryhmät. Sisällöntuotanto on monikanavaista. Se tarkoittaa, että samaa ydinviestiä jaetaan eri kohdeyhmien tarpeisiin muotoiltuna eri kanavilla ja tarvittaessa myös eri kieliversioina.

Yksi suosituimmista viestintäkanavistamme ovat ilmaiset verkkoseminaarit, joita järjeste-

tään kymmenkunta vuodessa. Kaikki verkkoseminaarit tallennetaan ja tekstitetään. Niihin liittyy usein myös podcast-jakso, jossa jatketaan verkkoseminaarin teemaan liittyvien kysymysten käsittelyä. Podcast-jaksot löytyvät nyt sekä YouTubeista että Spotifysta. Yksilökohtaisista kysymyksistä voi jatkaa keskustelua myös puhelinneuvonnassamme.

Osa viestinnästä kohdennetaan suoraan työpaikoille suoraviesteillä. Suoraviestit on otettu työpaikoilla hyvin vastaan, ja niiden avulla tavoitettiin vuonna 2023 yli 11 500 työpaikkaa.

Keväällä 2023 toteutettiin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan MediaBarometri. MediaBarometrin mukaan työsuojelun viestintä on vahvistunut lähes kaikilla osa-alueilla. Toimittajat luottavat työsuojeluviranomaiseen ja ovat kiinnostuneita kysymään työsuojeluviranomaisen kommentteja. Kehittämiskohteita ovat aktiivisuuden ja avoimuuden edistäminen.

Lainsäädäntö

Työelämää koskevaa lainsäädäntöä valmistellaan kolmikantaisesti yhteistyössä työnantajien ja työntekijöiden etujärjestöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee ja kehittää pääosin työoloihin liittyvää lainsäädäntöä (listaus vuonna 2023 valmistuneista säädöksistä sivun alaosassa).

Työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla on pääosin työsuhteeseen liittyvä lainsäädäntö.

Kansallista ja EU-lähtöistä työsuojelulainsäädäntöä valmistellaan työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa (TTN). Neuvottelukunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä.

Suomi osallistuu myös työsuojelua koskevan EU-lainsäädännön ja strategioiden valmisteluun Euroopan komission yhteydessä toimivassa komiteassa.

Vuonna 2023 valmistuneet työoloihin liittyvät säädökset:

- **Laki työturvallisuuslain muuttamisesta (222/2023):** Lakimuutoksella tarkennettiin työnantajan työturvallisuusvelvoitteita. Laki tuli voimaan 1.6.2023.
  - Työnantajan yleistä huolehtimisvelvollisuutta täsmennettiin niin, että työnantajan on otettava huomioon työntekijän henkilökohtaiset edellytykset, jotka voivat edellyttää yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi.
  - Työnantajan tarkkailuvelvollisuuden piiriin lisättiin työntekijöiden turvallisuus ja terveys työssä.
  - Työn vaarojen selvittämistä ja arviointia koskevaan säännökseen lisättiin, että vaarojen arvioinnissa on otettava huomioon työntekijän ikääntyminen.
  - Lakimuutos täsmensi, että työnantajan on työn vaarojen arvioinnissa otettava huomioon työn fyysisten kuormitustekijöiden lisäksi myös työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyvät kuormitustekijät.
  - Opetusta ja ohjausta koskevaan säännökseen lisättiin työnantajalle velvollisuus ottaa huomioon työntekijän henkilökohtaiset edellytykset opetusta ja ohjausta annettaessa.
- Lakia täsmennettiin niin, että erityistä vaaraa aiheuttavaa työtä koskevassa säännöksessä mainitaan raskaana olevan työntekijän lisäksi myös äskettäin synnyttänyt sekä imettävä työntekijä.
- **Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta (336/2023):** Valtioneuvoston kanslian asettama Terveiden tilojen vuosikymmen -ohjelma on käynnissä vuosina 2018–2028. Tavoitteena on julkisiin tiloihin liittyvän terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta tehtiin muutos, jossa työsuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuutta muille viranomaisille laajennettiin siten, että työsuojeluviranomainen ilmoittaa valvonnassa esille tulleista rakennusten sisäilmastoon ja kunnossapitoon liittyvistä epäkohdista kunnan terveydensuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisille. Laki tuli voimaan 1.6.2023.

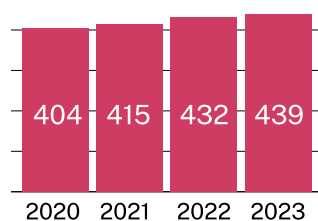
Henkilöstö

Vuonna 2023 työsuojelun vastuualueilla työskenteli 450 henkilöä. Henkilötyövuosia oli käytettävissä 439. Henkilöstön työtyytyväisyys ja keski-ikä olivat suunnilleen samalla tasolla kuin aiempina vuosina.

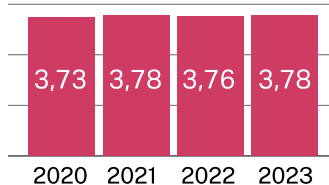
Koko henkilöstölle tehtiin osaamiskartoitus, jossa jokaiselle määriteltiin ja arvioitiin tehtävänkuvan mukainen osaamisprofiili. Osaamiskartoitus tukee henkilöstön osaamisten tunnistamista ja auttaa suunnittelemaan osaamisen täydentämistä.

Vuonna 2023 määriteltiin yhteistyössä koko henkilöstön kesken työsuojeluviranomaisen arvot. Arvot ovat erinomainen pohja tulevien vuosien muutosten valmistelussa.

Henkilötyövuodet

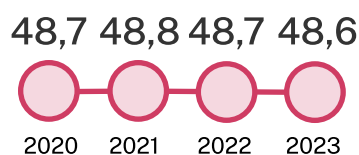

Työtyytyväisyys

Asteikko 1–5:
1 = erittäin tyytymätön
5 = erittäin tyytyväinen

Keski-ikä

Moniviranomaisyhteistyö ja kansainvälisyys

Työsuojeluviranomainen tekee aktiivista yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Kullakin viranomaistaholla on lainsäädännöllä määritelty toimivaltuutensa ja toimintakenttänsä, mutta vaikuttavaan toimintaan tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä.

Käytännön toimintaan kuuluu tietojenvaihtoa, yhteistä viestintää sekä esimerkiksi valvonnan kohdentamista yhteisillä analyyseillä valikoituneisiin kohteisiin.

Alueellisia foorumeita ja tiedonvaihtoa

Vuonna 2023 päättyi moniviranomaisyhteistyöhanke, jonka tarkoituksena oli kehittää viranomaisten valvontayhteistyötä sekä selkeyttää ja parantaa eri viranomaisten tiedonvaihtoa.

Valvontayhteistyön kehittämiseksi perustettiin kahdeksan alueellista yhteistyöfoorumia. Työsuojeluviranomaisen lisäksi foorumeissa ovat mukana poliisilaitokset, Verohallinto ja Rajavartiolaitos, osassa myös TE-toimisto, Maa- ja metsätaloustieteiden tutkimuskeskus, Tulli ja aluehallintovirastojen alkoholihallinto.

Yhteistyöfoorumien työ on käytännönläheistä. Niissä on muun muassa luotu rakenteita riskiperusteisen kohdevalinnan ja pitkäaikaisen alueellisen yhteisvalvonnan tueksi sekä toteutettu yhteisvalvontaa. Foorumit ovat saaneet positiivisen vastaanoton, ja yhteistyöviranomaiset ovat olleet sitoutuneita yhteistyön kehittämiseen.

Viranomaisten välisen tiedonvaihdon tiivistämiseksi työsuojelutarkastajia kannustettiin oma-aloitteiseen tiedonvaihtoon ja toimittamaan matalalla kynnyksellä tietoa, jotka kiinnostavat muita viranomaisia ja kuuluvat heidän toimi-

Markku Hanhiova

Vuonna 2023 moniviranomaisyhteistyöhanke tavoitteena oli myös rajat ylittävän yhteistyön lisääminen. Norjan työsuojeluviranomaisen edustaja Gro Marie Austdal ja Janne Varonen tarkastuksella rakennustyömaalla syyskuussa 2023.

valtaansa. Vastaavasti muiden viranomaisten tietoja pyrittiin hyödyntämään aiempaa laajemmin työsuojelutarkastuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Kansainvälinen yhteistyö

Aktiivinen yhteistyö EU-jäsenmaiden välillä on arkipäiväistymässä erilaisten verkostojen, verkostotyökalujen ja työalustojen avulla.

Kansainvälinen moniviranomaisyhteistyö ehkäisee osaltaan työvoiman hyväksikäyttöä ja ihmiskauppaa. Vuonna 2023 Suomi osallistui kahteen Europolin organisoimaan kansainväliseen valvontaviikkoon osana työperäisen hyväksikäytön torjuntaa. Valvonta kohdistui usealle eri toimialalle. Valvontaviikkojen aikana tarkistettiin yli 100 työpaikkaa, joissa arvioitiin olevan tarvetta valvonnalle. Valvontaan osallistuttiin kaikilla työsuojelun vastuualueilla.

Valvontatehtävien lisäksi kansainvälistä yhteistyötä tehdään EU-maiden välillä erilaisissa kehittämistehtävissä, kampanjoissa ja lainsäädännön valmistelussa.

Kansainvälinen moniviranomaisyhteistyö ehkäisee osaltaan työvoiman hyväksikäyttöä ja ihmiskauppaa.

Euroopan työviranomaisen ELA koordinoi ja analysoi muun muassa työntekijöiden liikkuvuuteen ja sosiaaliturvaan liittyviä asioita, EU-tason yhteisiä ja samanaikaisia tarkastuksia sekä toimii sovittelijana EU-maiden välisissä riita-asioissa. Jäsenvaltioilta tämä edellyttää monipuolista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välillä.

ELA aktivoi maita monipuoliseen toimintaan tiedonvälityksen, yhteistyön ja teknisten yhteistyön tapojen kehittämisessä.

Suomi osallistui aktiivisesti ELAn tavoitteiden toteuttamiseen. Vuonna 2023 erityisen huomion kohteena olivat työelämän keskeiset ilmiöt, kuten Ukrainan pakolaiset työmarkkinoilla, lähetettyjen työntekijöiden asema, kansainväliset tiekuljetukset, rakentaminen sekä pimeän työn torjunta kokonaisuudessaan.

ELAn toimintaan kuuluvat jäsenmaiden väliset opintovierailut, koulutustilaisuudet ja hyvien käytäntöjen kokoamiset sekä yhteiset valvontaviikot. Vuonna 2023 Suomen työsuojeluhallinnon edustajat muun muassa osallistuivat tarkkailijoina tarkastuksille Virossa ja kävivät opintovierailulla Belgiassa.

Marianne Fredriksson-Karppinen

Kaksi suomalaista kuljetusalan tarkastajaa osallistui raskaan liikenteen tienvarsitarkastukselle Virossa Tarton ja Tallinnan välisellä maantiellä toukokuussa 2023. Tarkastuksella oli tarkkailijoita myös Liettua ja Latviasta. Matkan koordinoi Euroopan työviranomaisen ELA.

Hanna-Kaisa Rajala

Suomen edustaja osallistui SLIC:n koordinoimaan Slovenian työsuojeluhallinnon arviointiin. SLIC-arvioinnissa tarkkailijat eivät arvioi työpaikkaa, vaan viranomaisen tarkastusprosessia.

EU:n Johtavien työsuojelutarkastajien komitea SLIC muun muassa kehittää työsuojeluvalvontaa, valmistelee yhteisiä ohjeita ja linjauksia sekä järjestää työsuojeluhallintojen arviointeja ja tarkastajavaihtoja. Lisäksi SLIC toimii yhteiskanavana eri maiden työsuojeluhallintojen välillä ja edistää aktiivista vuorovaikutusta. Vuonna 2023 SLIC:n teemapäivissä käsiteltiin työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan EU:n strategiakehityksen 2021–2027 puoliväliarviointia. Suomi oli mukana Slovenian työsuojeluhallinnon arviointiprosessissa.

Suomi on mukana neljässä SLIC:n työryhmässä ja neljässä alatyöryhmässä. Näiden työryhmien tehtävät liittyvät yleisiin valvonta-asioihin, uusiin riskeihin, biologisiin tekijöihin, liikkuvien työntekijöiden työsuojeluun, kemikaaleihin sekä koneturvallisuuteen ja robotiikkaan.

Vuonna 2023 pohjoismaisessa yhteistyössä puheenjohtajamaana toimi Islanti, jonka johdolla edistettiin pohjoismaisen ministerineuvoston työelämän työryhmissä tulevaisuuden työelämän, tasa-arvon ja osallistavuuden teemoja eri hankkeissa, erityisesti vihreä siirtymä oli teemana laajasti esillä. Työelämäministerit osallistuivat Islannissa järjestettyyn ministerineuvoston kokoukseen sekä sen yhteydessä järjestettyyn vihreää siirtymää koskevaan seminaariin.

Keväällä 2023 pohjoismais-balttilaisen pimeän työn vastaisen yhteistyön puitteissa järjestettiin Latviassa seminaari yhdessä Euroopan työviranomaisen ELAn kanssa. Seminaarin teemana oli rajat ylittävä valvontayhteistyö pimeän työn torjunnassa ja siihen osallistui sekä Pohjoismaiden että Baltian maiden työsuojeluhallintojen keski-johdon edustajia.

Työsuojeluvalvonta numeroina

	2020	2021	2022	2023
Tarkastukset ja valvontakohteet				
Tarkastusten kokonaismäärä	14 596	20 268	23 105	24 510
Tarkastettujen valvontakohteiden kokonaismäärä	12 472	16 588	18 770	19 657
Yhteen tarkastukseen työpaikalla käytetty aika keskimäärin (h)	1,3	1,2	1,3	1,3
Tarkastuksia/tarkastaja-htv	51	70	76	81
Tarkastustyypit				
Työpaikkatarkastukset	9 176	12 544	15 874	18 411
Asiakirjatarkastukset	5 420	7 511	5 153	4 836
Etätarkastukset			1 947	1 099
Velvoitteet				
Toimintaohjeet	26 293	34 163	42 490	45 007
Kehotukset (sis. tarkastukset ja kehoitusasiakirjat)	4 110	4 912	6 231	6 903
Pakkokeinot				
Työsuojeluviranomaisen vahvistamat käyttökiellot	57	43	39	31
Velvoittavat päätökset	160	163	179	222
Maksettavaksi tuomitut uhkasakot (kpl)	31	33	26	43
Maksettavaksi tuomitut uhkasakot (€)	263 500	314 500	203 000	347 000
Tilaajavastuun laiminlyöntimaksuista tehdyt päätökset	84	55	62	84
Tilaajavastuun laiminlyöntimaksut yhteensä (€)	449 500	327 000	204 450	376 560
Työntekijöiden lähettämiseen liittyvistä laiminlyöntimaksuista tehdyt päätökset	18	35	34	70
Työntekijöiden lähettämiseen liittyvät laiminlyöntimaksut yhteensä (€)	99 500	173 500	155 000	340 000
Tutkintapyynnöt ja lausunnot				
Tutkintapyynnöt poliisille	371	403	489	503
Lausunnot poliisille/syyttäjille	547	764	527	711
Palvelukysyntä				
Asiakkaiden yhteydenotot/palvelukysynnän kokonaismäärä*	32 508	36 499	34 334	36 037
Tarkastukset asiakasyhteydenottojen perusteella	1 829	2 018	2 030	2 117
Työtapaturmien ja ammattitautien tutkinta				
Tutkitut työtapaturmat	841	1 151	1 087	943
Tutkitut ammattitaudit	15	52	36	34
Henkilöstö (henkilötyövuotta)				
Työsuojelun vastuualueet	404	414	432	445
Toimintamenot (1 000 €)				
Työsuojelun vastuualueet	26 130	27 167	29 837	33 406

* Kokonaismäärässä mukana työsuojelun vastuualueille tulleet sähköpostit ja puhelinneuvonnassa vastatut puhelut. Lisäksi yhteydenottoja tulee suoraan tarkastajille, ne eivät ole mukana palvelukysynnän kokonaismäärässä.

Merenkulun valvonta

Merenkulun työsuojeluvalvontaa tehtiin vuonna 2023 niin satamissa kuin aluksilla. Merenkulkua valvottiin yhteensä 307 tarkastuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom:n johdolla tehtiin satamiin moniviranomaisyhteistyönä tarkastuksia, joissa valvottiin vaarallisten aineiden tilapäistä varastointia satama-alueilla. Lisäksi tarkastettiin vaarallisten aineiden kuljetusasiakirjoja, lastiyksiköiden merkintöjä sekä kuormien sidontaa. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 28, ja ne olivat osa laajempaa Itämeren valtioiden yhteistä vaarallisten aineiden kuljetusten valvontaa.

Laivojen ahtaustoimintaa satamissa harjoitettiin yrityksiin tehtiin 14 tarkastusta, joissa annettiin yhteensä 48 toimintaohjetta ja 1 kehoitus. Satamalaitoksiin tehtiin 13 tarkastusta, joissa annettiin yhteensä 20 toimintaohjetta ja 5 kehoitusta. Lisäksi muita merenkulun toimijoita kuten varustamoja tarkastettiin 25 tarkastuksella. Näillä tarkastuksilla työnantajille annettiin 9 kehoitusta ja 31 toimintaohjetta.

Suurin osa alusten tarkastuksista liittyi MLC-sopimukseen

Alusten tarkastuksia tehtiin yhteensä 227, ja ne koskivat 140 alusta. Tarkastetuista aluksista noin puolet oli bruttovetoisuudeltaan (GT) yli 500 GT:n suuruisia ja noin puolet oli alle 200 GT:n aluksia. 200–500 GT:n aluksia tarkastettiin seitsemän. Lisäksi tarkastettiin yksi alle 24 metrin pituinen kalastusalus.

Tarkastuksista 153 liittyi kansainvälisen merityöyleissopimukseen (Maritime Labour Convention), ja ne kohdistuivat pääosin ulkomaan liikenteen kauppa-aluksiin. Tarkastettuja aluksia oli 66. MLC-tarkastuksista 32 tehtiin asiakirjojen perusteella ja yksi etätarkastuksena. Tarkastuksilla annettiin 245 toimintaohjetta ja 17 kehoitusta.

MLC-tarkastusten lisäksi tehtiin 74 tarkastusta, jotka kohdistuivat muun muassa erilaisiin yhteysaluksiin, työveneisiin, luotsikuttereihin,

kalastusaluksiin sekä kotimaan liikenteen pieniin matkustaja-aluksiin.

Kun tehtyjä tarkastuksia tarkastellaan toimialaluokituksen mukaisesti, vesiliikenteen toimialalle tehtiin kaikkiaan 186 tarkastusta, joilla annettiin yhteensä 347 toimintaohjetta ja 27 kehoitusta. Eniten velvoitteita annettiin aluksen työympäristöstä (82).

Vesiliikennettä palvelevaan toimintaan ja satamiin tehtiin yhteensä 96 tarkastusta, joista kahdeksan oli asiakirjatarkastuksia. Näillä tarkastuksilla annettiin yhteensä 86 toimintaohjetta ja kymmenen kehoitusta.

Aluehallintovirastojen tietoon ja tutkittavaksi tuli kuusi vakavaa työtapaturmaa merenkulussa.

Valvontaa myös merenkulkua sivuaville toimialoille

Jonkin verran tehtiin myös tarkastuksia, jotka sivuavat merenkulkua, mutta joita ei kuitenkaan tilastoida vesiliikenteen toimialaan ja merenkulun valvontalukuihin.

Meri- tai sisävesikalastuksen ja kalanviljelyksen elinkeinoihin tehtiin 11 tarkastusta.

Laivojen ja veneiden rakentamiseen, huoltoon ja korjaustoimintaan kohdistuneita tarkastuksia tehtiin yhteensä 147. Näistä 71 oli asiakirjatarkastuksia. Tarkastuksista 11 koski telakoilla ja veneveistämöissä sattunutta vakavaa työtapaturmaa.

Merkittävä osa tarkastuksista kohdistui Turun (39) ja Rauman (25) telakoihin. Telakat ovat kansainvälisiä työpaikkoja, joissa on paljon alirakointia. Ne ovat tyypillisesti yhteisiä työpaikkoja, jolla yksi työnantaja käyttää pääasiallista määräysvaltaa ja jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tai itsenäinen työnsuorittaja. Telakoiden tarkastukset liittyivät pääasiassa ulkomaisen työvoiman käytön valvontaan, tilaajavastuuvalvontaan sekä tapaturmatutkintaan.

Alkutuotannon valvonta

Alkutuotannon työsuojeluvalvontaa tehtiin vuonna 2023 maatalouden, metsätalouden ja kalastuksen toimialoilla. Tarkastuksia teki 116 eri tarkastajaa. Alkutuotannon toimialoja tarkastavat työsuojelutarkastajat valvovat myös muita toimialoja.

Alkutuotantoon liittyviä tarkastuksia tehtiin yhteensä 510, ja ne kohdistuivat 423 valvonta-kohteeseen. Tarkastusten perusteella annettiin yhteensä 853 toimintaohjetta ja 131 kehoitusta. Maatalouteen kohdistui 322 työsuojelutarkastusta. Näistä noin kolmanneksella valvottiin ulkomaisen työvoiman käyttöä. Lintuinfluenssaan liittyviä tarkastuksia tehtiin turkistarhoille 7.

Vuonna 2023 maataloudessa tutkittiin 14 tapaturmaa, metsätaloudessa 5 ja kalastuksen toimialalla 2.

Sattuneet tapaturmat olivat erityyppisiä. Useampia vakavia tapaturmia aiheuttivat muun muassa koneiden käyttöön liittyvät tilanteet.

Liikkumiseen liittyviä tapaturmia tutkittiin 3.

Eläinten aiheuttamia tapaturmia tutkittiin 2 ja ne olivat naudan aiheuttamia.

Ammattitauti- ja ammattitautiepäilyilmoitukset olivat pääasiassa home- ja pölyaltistuksista johtuvia ihottumia sekä hengitystiesairauksia ja -oireita. Niitä tutkittiin ammattitautitutkintana tai muiden tarkastusten yhteydessä.

Alkutuotannon valvonta toimialoittain

	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	Metsätalous ja puunkorjuu	Kalastus ja vesiviljely
Tarkastukset yhteensä	322	176	12
Työpaikkatarkastukset	187	103	7
Työtapaturman tutkinta	14	5	2
Ulkomaisen työvoiman käytön valvonta	114	47	2
Tilaajavastuuvalvonta	7	20	1
Markkina- ja valvonta	0	1	0
Velvoitteet yhteensä	676	278	30
Toimintaohjeet	595	233	25
Kehotukset	81	45	5

Tyosuojelu.fi
Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu